

het debuut

Luuk Imhann

Het oerwoud is genadeloos

ROB SCHOUTEN

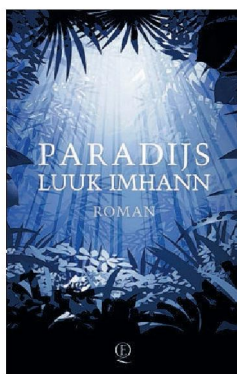
De titel 'Paradijs' van Luuk Imhanns (1986) debuutroman zullen we maar niet al te serieus nemen want een paradijs beschrijft hij er niet in. Integendeel. Student Boas is, op last van zijn vader die de expeditie heeft bekostigd, met een stelletje biologen de jungle van Borneo ingetrokken om daar allerlei boeiende verschijnselen te bestuderen. Maar wat hun vooral overkomt, vanzelfsprekend zou ik bijna zeggen, zijn tegenslagen en ontberingen: de gidsen raken gewond, de bloedmooie Lilith wordt door de jungle verzwolgen, bioloog Danuel overlijdt, expeditieleider Konrad ook, Boas zelf helpt een stervende gids aan een genadige dood en zo nog wat jungle-ellende.

Het oerwoud is genadeloos, zoals het dat meestal in romans en films is, wat dat betreft heeft Imhann niet veel nieuws toe te voegen aan het imposante rijtje boeken dat zulke mislukte avonturen beschrijft. Op de flaptekst wordt gesproken van verwante romans als 'Lord of the Flies' van William Golding en 'Heart of Darkness' van Joseph Conrad; zelf moest ik denken aan 'Nooit meer slapen' van W.F. Hermans; ook Paul Theroux' film 'Mosquito Coast' met Harrison Ford behandelt een soortgelijk thema. Hoed je in de kunsten voor reizen en expedities, zelden lopen ze goed af.

Boas, bang en tegen zijn zin door zijn dominante vader de jungle ingestuurd, realiseert het zich maar al te goed als hij in zijn dagboek schrijft: "Er zijn mensen die denken dat gevaar opzoeken een manier van overleven is. Ze zijn verslaafd en sterven als junkies aan een overdosis."

Hoewel Imhann zijn verhaal dus op niet al te oorspronkelijke wijze invult doet hij het wel overtuigend, hij zuigt de lezer mee de jungle in, met haar onheilspellende geschreeuw en duisternis, 'Paradijs' is een echte pageturner.

En dat terwijl je er, hoe passend, niet goed achterkomt wat er allemaal precies gebeurt. Is

Pageturner,
wat
voorspelbare
moraal maar
knap
vormgegeven

Schrijver en theatermaker **Luuk Imhann** (1986) bewerkte verhalen van Franz Kafka en het hele oeuvre van William Shakespeare, dat hij in een voorstelling van 24 uur heeft laten lezen.

het Wilson, de langneusaap met zijn volkje, die de indringers van zijn territorium een lesje wil leren, of zijn het door Lilith bestudeerde steeloogvliegen die de aanzet tot alle ellende vormen? Of is het, nog weer anders, gewoon een soort 'stille kracht' die de expeditieleden achtervolgt?

Er klinkt een pleidooi voor gezond verstand door in 'Paradijs'. Eigenlijk zijn de fanatieke biologen de gekken in het verhaal, terwijl de bangige Boas de verstandige factor vormt als hij bijvoorbeeld zegt: "Er is iets aan de hand met die beesten. We zijn in een vreemd gedeelte op aarde beland. Een land zonder wind. Er heersen andere wetten hier. Het gaat ons allemaal aan. Snap je dan niet dat ons leven ervan afhangt?"

Je zou zonder veel moeite 'Paradijs' als een parabel kunnen lezen, over vreemdelingen die in een maatschappij met onbekende normen en waarden belanden, maar mij dunk dat Imhann vooral heeft willen schrijven over een algemeen soort gekte waaraan de wereld lijdt: "De enige belangrijke vraag van de mensheid betreft de waanzin. Waarom zijn we niet allemaal krankzinnig geworden toen we erachter kwamen dat wat het betekent om in deze wereld te leven? Wat we moeten doen, waar we niet aan kunnen ontsnappen, het is onmenselijk." Die onmenselijke wereld wordt gesymboliseerd door het oerwoud met zijn duistere, ontembare krachten.

Het verhaal dat Imhann ons ermee wil vertellen eindigt in het ongewisse. De aap Wilson, die geen vreemdelingen op zijn terrein duldt, krijgt ten slotte Boas te pakken, of juist niet?

Die onderliggende twijfel of de mens zijn rampzalige existentie overleeft wordt door Imhann op enigszins voorspelbare maar niettemin knappe en intrigerende wijze vormgegeven.

Luuk Imhann: Paradijs

Querido; 200 blz. € 18